ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ В’ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

ГАЛИЦЬКІ СТУДІЇ

Юридичні науки

Випуск 4

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 34

Засновник – Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола
Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія КВ № 25288–15228Р від 13.10.2022 року

Фахова реєстрація (категорія «Б»):
Наказ МОН України № 768 від 20 червня 2023 року (додаток 3)

Друкується за рішенням Педагогічної ради Галицького фахового коледжу імені В’ячеслава Чорновола (протокол № 4 від 14.12.2023 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Гелецька І. О., кандидат юридичних наук, заступник директора з навчальної, наукової роботи та міжнародного співробітництва, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Члени редакційної колегії:

Баб’юк М. П., кандидат юридичних наук, директор, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Денисовський М. Д., кандидат юридичних наук, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Заплітна І. А., кандидат юридичних наук, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Заставна О. П., кандидат юридичних наук, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Калаур І. Р., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри цивільного права та процесу, Західноукраїнський національний університет

Майка М. Б., кандидат юридичних наук, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Мовчан А. В., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності, Львівський державний університет внутрішніх справ

Подковенко Т. О., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, Західноукраїнський національний університет

Руденко О. А., кандидат юридичних наук, викладач юридичних дисциплін, Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола

Цибуленко Є. М., професор, Таллінська школа права, Естонія

Метою журналу «Галицькі студії: Юридичні науки» є висвітлення результатів досліджень у галузі права, ознайомлення з сучасними науково-педагогічними розробками, долучення до новітніх розробок у сучасній юридичній практиці.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

© Галицький фаховий коледж імені В’ячеслава Чорновола, 2023

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Мозолюк-Боднар Л. М.
ДІЄВІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ 7

Тимошенко О. О.
ПРАВОВИЙ СТАТУС ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ ТА ЛАТВІЇ 12

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Амеліна А. С., Обривкіна О. М.
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ПРОКАТУ 19

Баб'юк М. П., Руденко О. А.
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБІ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ
У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ 25

Гелецька І. О., Сампара Н. М.
ОКРЕМІ ПИТАННЯ СПАДКОВО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДІТЕЙ 32

ТРУДОВЕ ПРАВО

Заплітна І. А., Прокопчук Н. Р.
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ 40

Прокопчук Н. Р.
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ
ТА ГАРАНТІЙ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ 46

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Барвіненко В. Д.
ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ЯК ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА 53

Казакевич А. О.
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ
ТА ЮРИДИЧНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ТРЕТІМИ ОСОБАМИ, ЇХ ПРЕДСТАВНИКАМИ,
ЯК УЧАСНИКАМИ СПРАВИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ 58

Мельник Т. М.
ДО ПИТАННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ 65

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Бабіков О. П.
ЕТАПИ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ДО ПРИЙНЯТТЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 2012 РОКУ 73

Ільченко О. В., Лимонько А. О.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА СТВОРЕННЯ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ
АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ 82

Ковмир С. В.
ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОГРАМИ ЗАХИСТУ СВІДКІВ В США 88

Фігурський В. М.
ДОКАЗИ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ 97

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

УДК 347.453.6
DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2023-4-3

Амеліна Анна Сергіївна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
ORCID ID: 0000-0002-7148-3586

Обривкіна Оксана Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
ORCID ID: 0000-0002-8768-7778

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ПРОКАТУ

У статті досліджено теоретичні аспекти, нормативне регулювання та практика застосування правових норм щодо договору прокату. Варто відмітити, що договір прокату відноситься до групи договорів, спрямованих на передання майна у тимчасове користування та є різновидом договору майнового найму.

Крім того, розглянуто предмет, юридичну характеристику договору, особливості договору прокату, проаналізовано порядок укладення договору. Автори зазначають, що предмет договору прокату може використовуватися для виробничих потреб, якщо це встановлено договором. Слід заначити те, що виділення договору прокату в особливий вид обумовлено специфікою, пов'язаною з метою його укладення, суб'єктним складом, предметом, змістом та відповідальністю сторін. Аналіз законодавства надає підстави стверджувати, що договір прокату відноситься і до публічних і до договорів приєднання.

Варто зазначити, що судова практика на сьогодні виходить з того, що право на відмову від договору виникає у наймодавця після настання строку внесення плати за користування майном за третій місяць. Наймодавець має право відмовитись від договору в такому випадку, незалежно від того, внесе наймач у подальшому плату за користування чи ні.

Наголошено, що договір прокату може бути укладений як в усній, так і в письмовій формі, а також волевиявлення на укладення договору може бути виражене в електронній формі. Автори стверджують, що при укладенні договорів шляхом приєднання одна сторона формулює умови, а інша може тільки приєднатися до зробленої пропозиції. Тобто, на відміну від загальноприйнятої ситуації, оферентом у договорах приєднання може бути тільки та сторона, яка визначає свої умови у формулярах або інших стандартних формах і пропонує їх до приєднання. Тому пропозиція укласти договір прокату може бути зроблена в усній, письмовій або електронній формі. Акцентовано увагу на тому, що договір прокату відноситься до групи договорів, спрямованих на передання майна у тимчасове користування та є різновидом договору майнового найму.

Ключові слова: *договір, договір прокату, особливості договору, предмет договору, умови договору, найм, наймодавець.*

Amelina A. S., Obryvkina O. M. Legal regulation of the rental agreement

The article examines theoretical aspects, normative regulation and the practice of applying legal norms regarding the rental agreement. It should be noted that the rental agreement belongs to the group of agreements aimed at the transfer of property for temporary use and is a type of property rental agreement.

In addition, the subject, legal characteristics of the contract, features of the rental contract were considered, and the procedure for concluding the contract was analyzed. The authors note that the subject of the rental contract can be used for production purposes, if this is established by the contract. It should be noted that the allocation of a rental agreement into a special type is determined by the specifics related to the purpose of its conclusion, subject composition, subject matter, content and responsibility of the parties. The analysis of the legislation provides grounds for asserting that the rental agreement refers to both public and affiliation agreements.

It is worth noting that court practice today assumes that the lessor has the right to withdraw from the contract after the payment of the fee for the use of the property for the third month has arrived. The lessor has the right to withdraw from the contract in such a case, regardless of whether the lessee pays the usage fee in the future or not.

It is emphasized that the rental contract can be concluded both verbally and in writing, and the will to conclude the contract can be expressed in electronic form. The authors claim that when concluding contracts by joining, one party formulates the conditions, and the other can only join the offer made. That is, in contrast to the generally accepted situation, the offeror in accession contracts can only be the party that defines its conditions in forms or other standard forms and offers them for accession. Therefore, an offer to conclude a rental agreement can be made verbally, in writing or electronically. Attention is focused on the fact that the rental contract belongs to the group of contracts aimed at the transfer of property for temporary use and is a type of property rental contract.

Key words: *contract, rental contract, features of the contract, subject of the contract, conditions of the contract, hiring, lessor.*

Актуальність проблеми. На сьогоднішній день договір прокату отримав досить широке розповсюдження у різних сферах нашого життя. Інтереси осіб, що беруть участь у цивільних правовідносинах, не завжди вимагають передачі майна у власність, яка може бути невигідною як для власника майна, так і для особи, яка має намір ним користуватися. Тому досить поширеним є застосування договорів найму (оренди) майна. Серед них значну увагу варто приділити саме договору прокату, оскільки за останні роки даний договір став надзвичайно популярним серед населення нашої країни, що пов'язано із зростанням попиту на речі побутового призначення [1, с. 139].

Досить часто у своєму житті ми беремо в прокат техніку, одяг, спорядження для походів, лижі, дитячі товари та інш. Однак, як цілком слушно зауважує Г.І. Марківська, що надання лежаків, парасольок «прив'язується» до курортних зон, кінний прокат – до клубів, будинкам відпочинку, пансіонатам, прокат електроінструменту – при торгуючих організаціях, прокат CD-і DVD-дисків – при магазинах, що їх продають, і т.д. [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнотеоретичними питаннями та проблеми укладення договору прокату розглядали такі видатні вчені, такі як, В.В Луць, Г.І. Марківська, В.В. Мартин, А.А. Телестакова, А.В. Федорончук, Є. О. Харитонов, Романцев Ю.В, Панченко М.І. та інші.

Метою цієї статті є висвітлення в теоретико-правовому аспекті правових відносин договору прокату та правового регулювання договору прокату.

Виклад основного матеріалу. У реальному житті за тих чи інших обставин можуть виникнути різні проблеми, не останнє місце серед яких посідає відсутність коштів, власного приміщення, обладнання, виробничого устаткування, сировини, матеріалів, транспорту тощо. Реальним виходом із такої ситуації є залучення майна га умовах відстрочки платежу або у тимчасове платне чи навіть безоплатне користування. Оформляються такі операції за допомогою договорів найму (оренди) та його різновидів [3, с. 97]. Варто відмітити, що договір прокату відноситься до групи договорів, спрямованих на передання майна у тимчасове користування та є різновидом договору майнового найму [1, с. 139].

У юридичному аспекті прокат – один із договорів про передачу майна у користування. Його правовою метою є надання майна у тимчасове користування наймача, а тому право користування – основна правомочність у структурі правовідношення, яке виникає за цим договором. Якщо розглядати прокат як побутову послугу, то виходить, що обов'язок про передачу майна відривається від самого майна та існує у виді послуги (певного виду діяльності). Так, в галузевому класифікаторі «Про внесення змін до галузевого класифікатора «Класифікація послуг і продукції у сфері побутового обслуговування», затвердженому наказом Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 06.10.2009 р., прокат речей особистого користування та побутових товарів віднесено до побутових послуг тобто законодавець розглядає прокат як одну з побутових послуг сфери побутового обслуговування [1, с. 139]. Виділення договору прокату в особливий вид обумовлено специфікою, пов'язаною з метою його укладення, суб'єктним складом, предметом, змістом та відповідальністю сторін.

Договір прокату є різновидом договору майнового найму. Сторонами у цьому договорі є наймодавець (підприємець, що здійснюють підприємницьку діяльність з передачі речей у найм) та наймач (переважно фізичні особи, які отримують майно у користування). Договір прокату є оплатним. Він може бути як реальним, так і консенсуальним. Зазвичай, договір прокату оформлюється в усій формі, включаючи випадки, коли встановлена типова письмова форма [4, с. 447]. Ю.В. Білоусов зазначає, що з точки зору, загальної характеристики цивільно-правових зобов'язань договір прокату є двостороннім, взаємним, консенсуальним, оплатним та укладається в усній формі [5, с. 203]. Н.Д. Міловська

зазначає, що договір прокату є консенсуальним, оскільки вважається укладеним з моменту досягнення сторонами згоди за всіма істотними умовами. У визначенні договору прокату посилання на те, що наймодавець «передає» або «зобов'язується передати» вказують не на момент укладення договору, а на випадки коли відбувається передання речі: або в момент укладення такого договору («передає»), або після укладення договору («зобов'язується передати») [3, с. 98]. Так, наймодавець зобов'язаний передати річ у користування наймачеві негайно або у строк, встановлений договором (ст. 765 Цивільного кодексу України) (далі – ЦК України [6].

За договором прокату наймодавець, який здійснює підприємницьку діяльність з передання речей у найм, передає або зобов'язується передати рухому річ наймачеві у володіння та користування за плату на певний строк (ч. 1 с. 787 ЦК України) [6].

Сторонами договору прокату є наймодавець і наймач. Як наймодавець за договором прокату виступає комерційна організація або індивідуальний підприємець, що здійснює передання речей у най у фор постійної підприємницької діяльності. У свою чергу враховуючи мету використання речі, переданої у найм, які наймач за договором прокату частіше за все виступають фізичні особи, які користуються правами не тільки сторони (наймача), а й правами споживача відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів» [3, с. 98].

Цілком слушною є думка В.І. Крата про те, що до зобов'язань, що виникають із договору прокату, не застосовуються передбачені загальними положеннями про найм (оренду) правила про укладення договору найму (оренди) на невизначений строк і про переважне право наймача на укладення договору найму (оренди) на новий строк. Це викликано його публічним характером, наймодавцем в ньому може виступати лише суб'єкт підприємницької діяльності, що у сукупності відіграє роль «бар'єра» для переважних прав. Це варто пов'язувати з тим, що, по-перше, відповідно до положень про публічний договір підприємець не має права надавати переваги одному споживачеві перед іншим [7, с. 90].

Основними обов'язками наймодавця за договором прокату є: 1) передати річ наймачеві у строки і на умовах, визначених у договорі прокату; 2) використовувати та зберігати річ відповідно до умов договору, запобігати її пошкодженню та псуванню; 3) вносити плату за користування річчю своєчасно і в повному обсязі. Ч. 1 ст. 789 ЦК України зазначає, що плата за прокат речі встановлюється за тарифами наймодавця. При відмові наймача від договору прокату плата за прокат речі, що сплачена наймачем за весь строк договору, зменшується відповідно до тривалості фактичного користування річчю. Варто зауважити, що договором оренди можуть бути встановлені й інші обов'язки сторін, а також передбачені санкції за невиконання або неналежне виконання обов'язків як наймачем, так і наймодавцем [3, с. 99].

Відповідно до ч. 1 ст. 788 ЦК України предметом договору прокату є рухома річ, яка використовується для задоволення побутових невиробничих потреб [6]. Тобто предметом договору прокату може бути виключно рухома річ, ціллю використання якої має бути задоволення побутових невиробничих потреб, за винятком коли умовами договору передбачена можливість використовувати предмет договору прокату для виробничих потреб. Предметом договору прокату є лише індивідуально визначена, неспоживна річ, яка не знищується у процесі користування ними [4, с. 448]. Предметом договору як його істотною умовою є рухоме майно неспоживного характеру, що визначене індивідуальними ознаками і використовується для задоволення побутових невиробничих потреб. Правова дефініція предмета договору прокату містить побутову (невиробничу) мету [8, с. 295].

Крім того, ч 2 ст. 788 ЦК України предмет договору прокату може використовуватися для виробничих потреб, якщо це встановлено договором. Під час укладення договору наймодавець повинен надати наймачеві всю необхідну інформацію щодо предмета прокату, його властивостей, особливостей та інструкцію щодо його використання. В присутності наймача здійснюється перевірка придатності до експлуатації предмета прокату, його справність [4, с. 448].

Згідно ст. 791 ЦП України, до особливостей договору прокату відносять: наймач не має права на укладення договору піднайму (ч. 1 ст. 791 ЦК України); наймач не має переважного права на купівлю речі у разі її продажу наймодавцем (ч. 2 ст. 791 ЦК України); капітальний і поточний ремонт речі здійснює наймодавець за свій рахунок, якщо він не доведе, що пошкодження речі сталося з вини наймача (ч. 3 ст. 791 ЦК України) [6].

Г.Б. Яновицька зазначає, що ще однією особливістю договору прокату є те, що наймач має право у будь-який час відмовитися від договору. Видавання предметів прокату наймачам проводиться за погодженням сторін на будь-який термін. За згодою сторін користування предметом прокату може продовжуватися на новий термін шляхом внесення змін (доповнень до договору прокату

(замовлення-зобов'язання). Імперативним є положення про те, що ціна за прокат речі, сплачена наймачем за весь строк договору, зменшується відповідно до тривалості фактичного користування [9, с. 28].

Як відомо, договір укладається шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір (оферти) і прийняття пропозиції (акцепту) другою стороною. Оферта в договорі приєднання відрізняється від звичайної оферти. Нарівні із загальними ознаками, якими характеризується будь-яка оферта, у договорах приєднання вона має спеціальні обов'язкові ознаки: усталена (постійна) та стандартна форма, а також ультимативний характер зробленої пропозиції [10, с. 11].

При укладенні договорів шляхом приєднання одна сторона формулює умови, а інша може тільки приєднатися до зробленої пропозиції. Тобто, на відміну від загальноприйнятої ситуації, оферентом у договорах приєднання може бути тільки та сторона, яка визначає свої умови у формулярах або інших стандартних формах і пропонує їх до приєднання. Сторона, яка приєдналася може звернутися з пропозицією направити їй оферту [с. 75]. Тому, на думку А.О. Мінченко та Ю.А. Чернявської, враховуючи особливості договору прокату як договору приєднання можна зробити висновок, що за договором прокату оферентом може бути тільки наймодавець [11, с. 75]. Це стосується і випадків, коли шляхом приєднання укладаються публічні договори.. У публічних договорах, укладених шляхом приєднання, на думку А.О. Мінченко та Ю.А. Чернявської, оферентом може бути тільки сторона – підприємець, що взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт, надання послуг та передання майна у тимчасове користування. Інша сторона публічного договору – споживач – може лише звернутися з пропозицією направити їй оферту [11, с. 75].

У ч. 3 ст. 787 ЦК України також зазначається, що договір прокату є публічним договором, тому його умови встановлюються однаковими для всіх споживачів, крім тих, яким законом надані певні пільги [6]. Підприємець не може відмовити споживачу в укладенні такого договору, за умови, що у підприємця є така можливість. У разі необґрунтованої відмови підприємця або його ухилення від укладення договору потенційний наймач вправі звернутися до суду за захистом свого права з вимогою відшкодування збитків, завданих необґрунтованою відмовою або ухиленням від укладенням договору [4, с. 447]. Як бачимо, договір прокату відноситься і до публічних і до договорів приєднання. Порівнюючи публічний договір та договір приєднання, В.І. Дрішлюк зазначає, що публічний договір і договір приєднання є самостійними інститутами, які можуть застосовуватися у цивільно-правових відносинах як відокремлено, так і в сукупності, доповнюючи один одного [12, с. 11].

Договір прокату може бути укладений як в усній, так і в письмовій формі, а також волевиявлення на укладення договору може бути виражене в електронній формі. Тому пропозиція укласти договір прокату може бути зроблена в усній, письмовій або електронній формі [11, с. 76]. Погоджуємося із думкою І.Р. Калаура щодо форми договору прокату – у ЦК України в § 2 гл. 58 не встановлено окремих вимог. Виходячи із загальних правил, що містяться у ст. 639 ЦК України такий договір можна укладати у будь-якій формі, в тому числі усній, якщо інше не передбачено спеціальними нормативно-правовими актами або типовими умовами договору прокату [13].

З детального аналізу чинного законодавства слідує, що укладення договору прокату в усній формі є неможливим з огляду на його приналежність до договорів приєднання тобто обов'язкове встановлення однією зі сторін умов такого договору у формулярах або стандартних формах (ч. ст. 634 ЦК України). Акцепт договору здійснюється шляхом підпису формуляра (іншої стандартної форми). І.Р. Калаур зазначає, що хоча на практиці така вимога досить часто ігнорується, а на підтвердження укладення договору прокату в усній формі видається, наприклад квитанція [13, с. 117]. На наш погляд, доцільним є внесення пропозиції про те, що слід чітко передбачити в ЦК України письмову форму укладення договору прокату із видачею підтверджуючого документу.

До договору прокату застосовуються загальні положення про найм. Наймодавець має право відмовитися від договору найму і вимагати повернення речі, якщо наймач не вносить плату за користування річчю протягом трьох місяців підряд. У разі відмови наймодавця від договору найму договір є розірваним з моменту одержання наймачем повідомлення наймодавця про відмову від договору (ст. 782 ЦК України) [6]. Отже, наймодавець має право в односторонньому порядку відмовитися від договору найму та вимагати повернення речі, за умови, що наймач не вносить плату за користування річчю протягом трьох місяців підряд. Судова практика на сьогодні виходить з того, що право на відмову від договору виникає у наймодавця після настання строку внесення плати за користування майном за третій місяць. Наймодавець має право відмовитись від договору в такому випадку, незалежно від того, внесе наймач у подальшому плату за користування чи ні. Тому навіть у разі внесення наймачем плати

за користування після настання строку оплати за третій місяць наймач вправі відмовитися від договору найму. З моменту одержання наймачем повідомлення наймодавця про відмову від договору найму договір вважається розірваним. Відповідно до загального правила, визначеного ст. 651 ЦК України, зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлене договором або законом [14]. Проаналізувавши дану тему, зробимо наступні висновки, що договір прокату має певні особливості які ми розглянули та є нічим іншим, як способом задоволення потреб людини.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, аналіз договору прокату свідчить про те, що дуже багато питань є неврегульованими та потребують нормативного врегулювання. Вважаємо, що закріплені у ЦК України норми варто деталізувати та доповнити, зокрема щодо передання предмету договору прокату, прав та обов'язків сторін договору, доповнити ЦК України щодо правових наслідків пошкодження предмету прокату та відповідальність сторін. Перспективним є подальше опрацювання емпіричних джерел з метою визначення поняття та правового регулювання договору прокату та формулювання на цій основі судової практики.

Література

1. Федорончук А.В. Правова природа та законодавче регулювання відносин за договором прокату. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія Право. Випуск 19. Том 2. 2012. С. 138–142.

2. Марківська Г.І. Правове регулювання договору прокату в Україні. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/27956/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%8 (дата звернення: 26.12.2023).

3. Міловська Н.Д. Цивільно-правове регулювання строків у договорі прокату. Збірник наукових праць «*Приватне право і підприємництво*». Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. 2013. Вип. 12. С. 97–100.

4. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар /за ред. Є.О. Харитонова. Х.: Одіссей. 2006. 815 с.

5. Білоусов Ю.В. Цивільне право: навчальний посібник / за ред. Р.О. Стефанчук К.: Наукова думка. 2009. 536 с.

6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435- IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/card2#Card (дата звернення: 24.12.2023).

7. Крат В.І. Переважні права: цивільно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків. 2007. 218 с.

8. Семенова А.П. Цивільно-правова кваліфікація договору прокату транспортного засобу. *Право і безпека*. 2012. № 4 (46). С. 295–299.

9. Яновицька Г.Б. Споживач у відносинах прокату. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* № 2. Том 2. 2018. С. 26–29.

10. Лехкар О.В. Договір приєднання в цивільному праві України: авторефер. дис. ... канд. юрид. наук. Харків. 2008. 17 с.

11. А.О. Мінченко та Ю.А. Чернявська. Порівняльно-правовий аналіз регулювання прав залізничних пасажирів з позицій законодавства України і республіки Польща: пошук переваг та недоліків. *Юридичний науковий електронний журнал.* С. 74–77.

12. Дрішлюк В.І. Публічний договір (цивільно-правовий аспект). автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса. 2006. 23 с.

13. Калаур І.Р. Договір прокату: окремі питання правового регулювання. *Приватне право і підприємництво.* Випуск 12. 2013. С. 116–118.

14. Договір прокату: поняття, характеристика та особливості правового регулювання. URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%94%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%80_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%82%D1%83:_%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F,_%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B0_%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F (дата звернення: 26.12.2023).

References

1. Fedoronchuk, A.V. (2012). Pravova pryroda ta zakonodavche rehulyuvannya vidnosyn za dohovorom prokatu [Legal nature and legislative regulation of relations under the rental agreement]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya Pravo.* 19. Tom 2. P. 138–142 [in Ukrainian].

2. Markivs'ka, H.I. Pravove rehulyuvannya dohovoru prokatu v Ukrayini [Legal regulation of rental contracts in Ukraine]. Retrieved from: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/27956/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%8 [in Ukrainian].

3. Milovs′ka, N.D. (2013). Tsyvil′no-pravove rehulyuvannya strokiv u dohovori prokatu [Civil law regulation of terms in the rental agreement]. *Zbirnyk naukovykh prats' «Pryvatne pravo i pidpryyemnytstvo». Kyyiv: Naukovo-doslidnyy instytut pryvatnoho prava i pidpryyemnytstva imeni akademika F.H. Burchaka Natsional'noyi akademiyi pravovykh nauk Ukrayiny*. 12. P. 97–100 [in Ukrainian]

4. Tsyvil′nyy kodeks Ukrayiny: naukovo-praktychnyy komentar (2006) [Civil Code of Ukraine: scientific and practical commentary]. (Kharytonov, Ye.O. Eds.). KH.: Odissey. 815 p. [in Ukrainian]

5. Bilousov, YU.V. (2009). *Tsyvil'ne parvo [Civil law].* (Stefanchuk, R.O. Eds). K.: Naukova dumka. 536 p. [in Ukrainian]

6. Tsyvil′nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 16.01.2003 № 435- IV [Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 16.01.2003 No. 435-IV]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/card2#Card [in Ukrainian].

7. Krat, V.I. (2007). Perevazhni prava: tsyvil′no-pravovyy aspect [Preferred rights: civil law aspect]. *Candidate`s thesis.* Kharkiv. 218 p. [in Ukrainian].

8. Semenova, A.P. (2012). Tsyvil′no-pravova kvalifikatsiya dohovoru prokatu transportnoho zasobu [Civil and legal qualification of the vehicle rental contract]. *Pravo i bezpeka.* 4 (46). P. 2 [in Ukrainian].

9. Yanovyts′ka, H.B. (2018). Spozhyvach u vidnosynakh prokatu [Consumer in rental relations]. *Aktual'ni problemy vitchyznyanoyi yurysprudentsiyi.* 2. Tom 2. P. 26–29 [in Ukrainian].

10. Lekhkar, O.V. (2008). Dohovir pryyednannya v tsyvil′nomu pravi Ukrayiny [Accession contract in the civil law of Ukraine]. *Extended abstract of candidate`s thesis.* Kharkiv. 17 p. [in Ukrainian].

11. Minchenko, A.O., & Chernyavs′ka, YU.A. Porivnyal′no-pravovyy analiz rehulyuvannya prav zaliznychnykh pasazhyriv z pozytsiy zakonodavstva Ukrayiny i respubliky Pol′shcha: poshuk perevah ta nedolikiv [Comparative legal analysis of the regulation of the rights of railway passengers from the standpoint of the legislation of Ukraine and the Republic of Poland: the search for advantages and disadvantages]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal*. P. 74–77 [in Ukrainian].

12. Drishlyuk, V.I. (2006). Publichnyy dohovir (tsyvil′no-pravovyy aspekt) [Public contract (civil-legal aspect)]. *Extended abstract of candidate`s thesis*. Odesa. 23 p. [in Ukrainian].

13. Kalaur, I.R. (2013). Dohovir prokatu: okremi pytannya pravovoho rehulyuvannya [Rental contract: separate issues of legal regulation]. *Pryvatne pravo i pidpryyemnytstvo.* 12. P. 116–118 [in Ukrainian].

14. Dohovir prokatu: ponyattya, kharakterystyka ta osoblyvosti pravovoho rehulyuvannya [Rental contract: concept, characteristics and features of legal regulation]. Retrieved from: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%94%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%80_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%82%D1%83:_%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F,_%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B0_%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F [in Ukrainian].

Галицькі студії

Юридичні науки

Випуск 4, 2023

Підписано до друку 15.12.2023 р.
Формат 60×84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 13,71. Зам. № 0224/115

Наклад 100 прим.

Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Тел.: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.